Gemeente Wassenaar

Informatiebrief aan de Raad

093

Zaaknummer:	Z - 26/114159
Datum:	12 november 2026
Onderwerp:	Toekomst AZC Wassenaar en uitruilafspraken
Bijlage(n):	-

Geachte Raad,

De afgelopen maanden is zowel bestuurlijk als ambtelijk hard gewerkt aan de toekomst van de asielopvang in Wassenaar. De inzet was daarbij om het Samenwerkingsakkoord uit te voeren; een kleiner en leefbaar AZC met behoud van alle faciliteiten, meer erkenning voor onze bovenmatige inspanningen en de mogelijkheid om statushouders, niet meer te huisvesten in Wassenaar zoals vaker met uw raad gewisseld.

Het college is voorstander van regionale samenwerking. Daarom is samen met andere gemeenten, de provincie, het COA, het Rijk en andere betrokken partijen gezocht naar een oplossing die recht doet aan de verschillende opgaven én belangen. Daarbij is steeds voor ogen gehouden dat het uiteindelijk niet alleen gaat om afspraken, procedures en aantallen, maar vooral om mensen.

De uitkomsten van dit proces vragen nu om keuzes voor de komende jaren. Duidelijkheid hierover is nodig omdat gemeenten zich voorbereiden op een nieuwe verdeelperiode van de Spreidingswet die op 1 januari 2027 ingaat. Daarnaast lopen de huidige afspraken met het COA en de huurovereenkomst voor de opvanglocatie in 2028 af. Juist daarom is het belangrijk nu keuzes te maken over de periode daarna.

De afwegingen voor ruilovereenkomsten en behoud AZC op huidige locatie

In het Samenwerkingsakkoord is afgesproken toe te werken naar een kleiner AZC, waarbij 150 opvangplaatsen het uitgangspunt vormen. Extra opvangplaatsen zijn mogelijk als daardoor geen woningen nodig zijn voor de huisvesting van statushouders. Daarbij is het belangrijk dat de bestaande voorzieningen, zoals begeleiding, gezondheidszorg, dagbesteding en beveiliging behouden blijven. Dit draagt bij aan een stabiele en beheersbare opvangsituatie én veiligere leefomgeving voor onze inwoners. Tegelijkertijd biedt dit ruimte om de huisvesting van statushouders en de opvang van Oekraïense ontheemden door andere gemeenten te laten verzorgen. Hierdoor krijgen Wassenaarders meer kansen op het vinden van een passende woning.

Vanuit die uitgangspunten heeft het college verschillende mogelijkheden onderzocht. Daarbij is gekeken naar de gevolgen voor de opvang van asielzoekers, de huisvesting van statushouders, de opvang van Oekraïense ontheemden en het behoud van een goed functionerend AZC. Op basis daarvan heeft het college de volgende scenario's overwogen:

1. Een AZC met 150 asielopvangplaatsen conform de Spreidingswet en daarnaast het invullen van de wettelijke taakstellingen voor huisvesting statushouders en Oekraïense ontheemden.
2. Een kleiner AZC gelijk aan de omvang van de ruilovereenkomsten zonder de opgaven van de huisvesting voor statushouders en Oekraïense ontheemden.
3. Huidige situatie; behoud van de huidige omvang van het AZC en taakstellingen.

Uiteindelijk heeft het college gekozen voor scenario 2. Deze keuze zorgt voor:

- behoud van een kleinschaliger en veilig AZC met alle voorzieningen als gezondheidszorg, dagbesteding en beveiliging;
- afspraken met gemeenten in de regio Haaglanden, waardoor Wassenaar de komende vijf jaar geen statushouders en Oekraïense ontheemden meer huisvest in onze gemeente.
- een aanvullende financiële bijdrage voor Wassenaar;
- een geleidelijke en verantwoorde afbouw van het huidige aantal opvangplaatsen, waardoor de overgang beheersbaar blijft voor bewoners, omwonenden en betrokken organisaties;
- aanscherping doelgroepenbeleid AZC; geen alleenstaande minderjarigen (amv'ers) meer opvangen in Wassenaar.

Ruilovereenkomsten in de regio

Op basis van bovenstaande afwegingen heeft Wassenaar afspraken gemaakt met de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Westland en Pijnacker-Nootdorp. Deze gemeenten nemen de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers), de huisvesting van statushouders en de opvang van Oekraïense ontheemden voor hun rekening. Wassenaar realiseert in ruil hiervoor tijdelijke asielopvangplaatsen op het bestaande AZC. Daarmee worden de verschillende huisvestingsopgaven binnen de regio evenwichtiger verdeeld en nemen gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid voor deze opgaven.

Ruilovereenkomsten in de regio	**Uitruil**	**Asielopvangplaatsen AZC Wassenaar**	**Taakstelling Wassenaar**
Amv naar **Leidschendam-Voorburg** 2027-2030	10 amv-plaatsen	20 opvangplaatsen	10 amv-plaatsen
Statushouders naar **Westland** 2027-2030	Jaarlijks 8, cumulatief 32 statushouders	40 opvangplaatsen	45 tot 50 statushouders jaarlijks
Statushouders naar **Rijswijk** 2027-2031	Jaarlijks 40, cumulatief 200 statushouders	200 opvangplaatsen	45 tot 50 statushouders jaarlijks
Ontheemden naar **Pijnacker-Nootdorp** 2027-2028	Eenmalig 110 ontheemden	228 opvangplaatsen	Inspanningsverplichting voor de opvang van 99 Oekraïense ontheemden
Ontheemden naar **Pijnacker-Nootdorp** 2029-2031	Inspanningsverplichting 139 ontheemden	190 opvangplaatsen	Inspanningsverplichting voor de opvang van 99 Oekraïense ontheemden

Tabel 1: Ruilovereenkomsten in de regio

Het college heeft, in lijn met de uitgangspunten uit het Samenwerkingsakkoord, ingestemd met het verder uitwerken van deze overeenkomsten en de bijbehorende uitruilafspraken. Met de voorgestelde afspraken kan een groot deel van de opvang- en huisvestingsopgaven van Wassenaar tot en met december 2031 door andere gemeenten in de regio worden ingevuld. De omvang van deze afspraken vormt vervolgens het uitgangspunt voor de omvang van het AZC vanaf 1 januari 2029. De afspraken hebben gevolgen voor verschillende onderdelen van de opvang- en huisvestingsopgave van Wassenaar. Hieronder wordt toegelicht wat deze afspraken betekenen voor statushouders, amv'ers en Oekraïense ontheemden.

Meer sociale huurwoningen voor Wassenaarders

Met de voorgestelde afspraken nemen de gemeenten Rijswijk en Westland jaarlijks de huisvesting van 48 statushouders voor hun rekening wat voldoende is voor onze jaarlijkse taakstelling. Dat komt neer op bijna 250 statushouders in de komende vijf jaar. Daardoor blijven in Wassenaar meer sociale huurwoningen beschikbaar voor andere woningzoekenden, waaronder Wassenaarders die op zoek zijn naar een passende woning. Ook vindt de begeleiding en financiële ondersteuning van deze statushouders plaats in de gemeenten waar zij worden gehuisvest.

Daar staat tegenover dat Wassenaar de komende jaren op het bestaande AZC 240 asielopvangplaatsen blijft realiseren. Zo wordt invulling gegeven aan de opvangopgave, terwijl meer sociale huurwoningen beschikbaar blijven voor woningzoekenden in Wassenaar.

Geen opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv’ers) meer in Wassenaar

In het kader van het aanscherpen van het doelgroepenbeleid en verbetering van de veiligheidsbeleving, gaat het college geen amv’ers meer huisvesten in Wassenaar. Met Leidschendam-Voorburg is afgesproken dat deze gemeente de opvang van 10 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers) overneemt. In ruil daarvoor realiseert Wassenaar 20 extra tijdelijke asielopvangplaatsen op het bestaande AZC. Hierdoor wordt het aantal amv'ers in Wassenaar per 1 januari 2027 teruggebracht naar 40 jongeren. De opvang van amv'ers in Wassenaar wordt vervolgens stapsgewijs afgebouwd en eindigt op 12 maart 2028 volledig. Hier staat tegenover dat Wassenaar op het bestaande AZC 20 extra tijdelijke asielopvangplaatsen realiseert.

Afspraken over de opvang van Oekraïense ontheemden, toekomstige statushouders

Onze gemeente vangt momenteel onder andere ruim 120 Oekraïense ontheemden op in opvanglocaties waarvan onzeker is of deze op termijn open blijven: De opvanglocatie Villa Sijthoff met 50 bewoners sluit in juli 2027 en in Hotel Wassenaar wonen ongeveer 60 Oekraïense arbeidsmigranten die in principe op termijn recht hebben op gemeentelijke opvang.

Wassenaar is verplicht alternatieve huisvesting te bieden als daarom wordt gevraagd. Omdat de oorlog in Oekraïne helaas voortduurt, is het aannemelijk dat een deel van de Oekraïense ontheemden op termijn een verblijfsstatus krijgt. Om de druk op de sociale woningvoorraad in Wassenaar te beperken, is het daarom belangrijk ook hiervoor samenwerking met andere gemeenten te zoeken. Met Pijnacker-Nootdorp is afgesproken dat deze gemeente in de periode

2027-2028 de opvang van 110 Oekraïense ontheemden voor haar rekening neemt. Daar staat tegenover dat Wassenaar 228 asielopvangplaatsen realiseert op het bestaande AZC.

Voor de periode 2029-2031 neemt Pijnacker-Nootdorp de inspanningsverplichting van Wassenaar voor de opvang van Oekraïense ontheemden over, tot een maximum van 139 opvangplaatsen. In ruil daarvoor realiseert Wassenaar 190 opvangplaatsen voor asielzoekers. Er zijn nog Oekraïense ontheemden op andere locaties en in particuliere opvang.

Zo wordt de opvang van Oekraïense ontheemden evenwichtiger over de regio verdeeld, terwijl de druk op de Wassenaarse woningvoorraad afneemt.

Met bovenstaande afspraken ontstaat de volgende verdeling van asielopvangplaatsen op het AZC Wassenaar:

Asielopvangplaatsen op AZC	**2027-2028**	**2029-2031**
Eigen taakstelling minus 10 amv	140	140
Leidschendam-Voorburg	20	20
Westland	40	40
Rijswijk	200	200
Pijnacker-Nootdorp	228	190
Maatwerk Rijk	262	0
Totaal reguliere asielopvangplaatsen	**890**	**590**

Tabel 2: Asielopvangplaatsen op AZC Wassenaar

Met bovenstaande afspraken wordt toegewerkt naar een kleiner AZC dat vanaf 2029 plaats biedt aan 590 bewoners:

Afbouw richting kleiner AZC					
	2027	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Regulier	890	890	590	590	590
Amv	40	0	0	0	0
Totaal	**930**	**890**	**590**	**590**	**590**

Tabel 3: Aantal opvangplekken AZC Wassenaar 2027 - 2031

Een goed functionerend AZC met passende voorzieningen en aanscherping doelgroepenbeleid

Het college zet in op voortzetting van de asielopvang op een locatie waar begeleiding, voorzieningen en beveiliging goed zijn georganiseerd. Een reguliere opvanglocatie van het COA biedt hiervoor meer mogelijkheden dan tijdelijke of kleinschalige opvangvoorzieningen. Op het bestaande AZC zijn voorzieningen aanwezig zoals gezondheidszorg, begeleiding, beveiliging en

dagbesteding. Het college is tegen opvang in woonwijken of zo kleinschalig voor 150 plekken dat er weinig of geen faciliteiten meer zijn. Dat maakt Wassenaar onveiliger.

De voorzieningen dragen bij aan een stabiele opvangsituatie voor bewoners en aan de leefbaarheid en veiligheidsbeleving in Wassenaar. Door de opvang voort te zetten op een locatie die hiervoor is ingericht, blijft sprake van professionele begeleiding en een duidelijke organisatie van de opvang. Omdat de opvang geconcentreerd blijft op één locatie, zijn elders in Wassenaar geen aanvullende of vervangende opvanglocaties nodig. Hierdoor blijft de opvang overzichtelijk en beheersbaar en beter passend bij de schaal van Wassenaar. Ook na deze afbouw blijft de opvangcapaciteit tot en met 2031 hoger dan de opgave op grond van de Spreidingswet.

Tegelijkertijd zet het college zich samen met het COA in voor behoud van de huidige afspraken over de samenstelling van de bewonersgroep. Daarbij wordt ingezet op meer opvang van gezinnen, geen veiligelanders, geen Top-X lijst asielzoekers, geen amv'ers en op de realisatie van een taalklas in Wassenaar.

Financiële effecten

Hoewel financiën geen directe overweging zijn bij dit dossier, betekent meer opvang wel hogere structurele inkomsten. In de Kaderbrief van 2027 was op basis van een afbouw naar 150 asielopvangplaatsen rekening gehouden met een teruggang in de gemeentefondsbijdrage van structureel netto € 900.000.

Uitgaande van respectievelijk 930 tot maart 2028 en 890 opvangplaatsen van maart 2028 tot en met 31 december 2028 ontvangt Wassenaar in 2027 circa € 1.300.000 en in 2028 circa € 1.240.000 in het gemeentefonds. Bij 590 asielopvangplaatsen ontvangt Wassenaar jaarlijks van 2029 tot en met 2031 een gemeentefondsbijdrage van € 825.000. Dat is structureel fors meer dan nu begroot op basis van 150 asielopvangplaatsen.

Daarnaast maakt Wassenaar maximaal gebruik van de SPUK-gelden voor asielopvang; voor de periode van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2031 ontvangt Wassenaar een specifieke uitkering (SPUK) ter hoogte van circa € 880.000. Tot slot, na overleg biedt het Ministerie van Asiel en Migratie voor de overbrugging van maart tot en met december 2028 nog een extra bijdrage van € 500.000 om de afbouw van het AZC naar 590 opvangplaatsen verantwoord te laten verlopen voor COA en alle betrokkenen. De financiële effecten worden verwerkt in de P&C-producten vanaf 2027.

Betrokkenheid Gemeenteraad

Zoals eerder aangegeven bij de vergaderingen van de gemeenteraad van oktober en november jl., kan uw raad eventuele aandachtspunten meegeven aan het college voordat onomkeerbare stappen worden gezet. Hiervoor kan deze raadsinformatiebrief worden geagendeerd voor de raadsvergadering van 24 november 2026. Na de raadsbehandeling zullen de afspraken op 26 november 2026 definitief aan de provincie worden doorgegeven. Zo is de raad betrokken en geïnformeerd. Het college gaat graag met uw raad in gesprek over deze afspraken.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,	drs. L.A. de Lange,
gemeentesecretaris	burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.